

pokaže sonce izza oblakov. Za primer evropske vojne bi šla Italija z Nemčijo.

Po mobilizaciji

Ko so dobili v Pragi na vladnih mestih sporočila, da je izvršena splošna mobilizacija, je 24. septembra popoldne podpisal predsednik dr. Beneš ukaz o imenovanju dveh slovaških ministrov kot zastopnikov Slovakov v novi češki vladi.

Češkoslovaška vlada je sprejela 24. septembra nemško spomenico, iz katere je bilo 25. septembra že toliko znano, da mora Češkoslovaška do 1. oktobra izprazniti ono ozemlje, ki naj bi pripadlo po londonskem načrtu Nemčiji, in da mora odstopiti tudi sedanja praška vlada.

Vladni krogi v Pragi so bili zelo veseli, ko so prejeli vest, da je odredila Francija delno mobilizacijo.

S 24. septembrom je bil za vso Češkoslovaško ukinjen ves potniški in zasebni letalski promet.

Ko je bila napetost 23. septembra zvečer na višku, so to noč poskušali Henleinovi legionarji na raznih mestih vpade. Kakor hitro pa se je zaznalo za splošno mobilizacijo in za prevoz rednih češkoslovaških čet v obmejne kraje, so nehala obojena izzivanja Henleinovih prostovoljcev, kateri so bili za vsak slučaj pomnoženi z narodnosocialističnimi napadalnimi in zaščitnimi oddelki iz Nemčije.

Kaj je storila Rusija?

Ko so zvedeli sovjeti v Moskvi, da se zbirajo poljske čete ob češkoslovaški meji, so izročili poljskemu poslaniku spomenico na naslov poljske vlade, v kateri so za-

grozili, da bo odpovedala Rusija sovjetško-poljsko nenapadno pogodbo brez poprejšnjega obvestila, če vrže poljska vlada svoje čete na češkoslovaška tla. Poljska vlada je na sovjetske grožnje že isti dan, namreč 23. septembra, odgovorila to-le: »Poljska vlada ni nikomur dolžna kakih pojasnil glede ukrepov, ki se ji zde primerni. Poljska vlada dobro pozna besedilo predmetne pogodbe in ne potrebuje nikakršnega tolmačenja.«

Razmerje Češkoslovaške do Poljske

Poljske radio-postaje so oddale 25. septembra vest, da je Češkoslovaška v načelu sprejela pogajanja s poljsko vlado o poljskih zahtevah glede Šlezije in Tešina, kjer prebivajo Poljaki. To sporočilo je bilo po vsej Poljski sprejeto z največjim navdušenjem ter zadovoljstvom. — Pač pa je prekinjen železniški promet med Češkoslovaško in Poljsko. Mednarodne proge za Italijo in Jugoslavijo gredo iz Poljske preko Berlina, Vratislave in Nürnberga.

Prva posvetovanja Anglije in Francije glede nemške spomenice v Londonu

Brezlično sporočilo od 25. septembra pravi: Francoski ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet sta prispela na londonsko letališče Croydon dne 25. septembra ob sedmi uri angleškega časa. Na letališču so ju sprejeli in pozdravili zastopniki angleške vlade. Dne 25. septembra ob deveti uri angleškega časa je bil prvi sestanek ministrov obeh držav v Downing Streetu, ki so mu prisostvovali za angleško vlado Chamberlain in zunanji minister lord Halifax, za francosko vlado pa Daladier in Bonnet.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Notranji minister začasno prepovedal shode, sprevede in zbiranja. Notranji minister je izdal s takojšnjo veljavo odlok o začasni prepovedi shodov, sprevedov ter zbiranj. Ministrov odlok se glasi: V interesu javnega miru in varnosti ter reda ter v zvezi z zunanje-političnim položajem v Evropi odredjam, da se v vsej državi prepovedo do nadaljnje vsa zborovanja, posvetovanja in spreved sploh, kakor tudi zbiranje ljudi po ulicah in na drugih javnih mestih. Kdor bo postopal proti tej prepovedi, bo kaznovan od 10 do 1500 din globe v korist državne blagajne, a za primer, da bi ne plačal denarne kazni, z zaporom od 1 do 30 dni, v kolikor njegov prestop ne bi bil težje narave in bi spadal pod paragrafe drugih zakonov. Od te prepovedi je izvzeto zbiranje ljudi zaradi kupoprodaje in trgovine po mestnih trgih in sejnih, dalje zbiranje zaradi opravljanja verskih obredov, verskih predpisov in običajev in zaradi kakšne gospodarske, kulturne ali humane akcije. Ali tudi v teh primerih ne sme biti nikakih govorov, ki bi imeli kakršno koli politično vsebino. — Opozarjajo se vsi prebivalci, da se zadržijo popolnoma mirno ter da slede odlokom in navodilom oblasti in njenih organov, da bi se v današnjem resnem položaju okoli nas ohranil v naši državi popoln mir in red ter da bi se na ta način preprečil vsak spopad. — Dr. Anton Korošec, notranji minister.

IZ BRATOMORNE ŠPANJE

Pod pritiskom velikih dogodkov, kateri so se odigrali glede usode Češkoslovaške, so poročila o španski državljanski vojni povsem potihnila. Šele 21. septembra javljajo nacionalisti, da so zavzeli na bojišču ob Ebru važne sovražne postojanke v širini več kilometrov. Bojni plen je zelo velik. — Zastopnik rdeče Španije pri tokratnem zasedanju Društva narodov v Ženevi, za katerega se ni nikdo prav zmenil, Negrin, je izjavil, da je sklenila rdeča španska vlada odhod vseh vojakov, kateri niso Španci. Ta ukrep se bo izvajal pri vseh tujcih, ne glede na njihovo narodnost, vstevši tudi tiste, ki so sprejeli špansko državljanstvo od začetka državljanske vojne na Španskem. Negrin je podčrtal, da pomeni ta sklep prispevek španske vlade k splošni pomiritvi.

K POLOŽAJU V RUSIJI

(Izpoved čekista)

Iz Rusije je ušel čez poljsko mejo agent Čeke (tajne policije) Prokofjev. Sotrudnik lista »Varšavski večer« je naletel nanj

in ga je vprašal, zakaj je bežal iz Rusije in zakaj je spremenil svoje prepričanje.

Prokofjev je odgovoril: »Prepričanja nimam nobenega. Služil sem zato kakor vsi, da bi imel jesti in da bi prišel naprej. Me ne so moralno ubili in iz tira spravili poslednji umori nezaščitenih in nedolžnih ljudi. Nisem več mogel ne jesti ne spati. Tako zvana vest me je začela peči. Nikdar ne bom pozabil naših lastnih hudobij v kolhozih Belorusije. Kmetje niso hoteli oddajati zrnja; želeli so ga zase prihraniti. Če govorimo po pravici, so imeli prav. Veste, kaj je prinesla prisilna kolektivizacija v letih 1928 do 1930? Takega gladi še ni bilo v Rusiji. Leta 1935 je bilo že bolje. Kruh so začeli prodajati brez kart. Kolhozniki so dobili pravico, odvisnje zrnje prodajati na semnjih. Poslej se je pa zopet poslabšalo. Sovjetska oblast je začela od kmeta vse jemati. Na tisoče ljudi je zopet umrlo od gladi, a oni, ki so ostali, so kršili vse predpise, upirali so se, čeprav so vedeli, da gredo v smrt. Nad kolhoznike so hodile kazenske ekspedicije, katere so jih mnogo postrelile.

Vi na Poljskem niti pojma nimate, kakšno je duševno stanje Stalinovih »sotrudnikov«. Strah in neprestan nemir napolnjuje njihova srca. Kateri so bolj odločni in značajni, prestopajo v opozicijo, a kateri so strahopetni, tisti one izdajajo in jih tožijo Stalinu, da bi se mu prikupili.

»Kakšni so bili vaši načrti? Kaj bi bili storili, če bi se prevrat posrečil?«

»Nekateri so mislili, če bi bil pal blok Stalin-Ježov, da bi v Rusiji še ostal bolj ševizem, a bolj zmeren. Toda to bi se ne zgodilo. Če bi armada vrgla Stalina — in to bi mogla storiti samo armada — bi postal vodja naroda tisti, ki bi ga osvobodil. Če bi bil še Tuhačevski živ, bi bil to Tuhačevski.«

»Kakšno bi bilo vodstvo države? Kakšen režim bi imeli?«

»Sprva bi bila vojaška diktatura. Potem, ko bi uničili rdečo sodrgo, bi se vpejlala republika.«

»Kaj pa monarhija?«

»To bi šlo težko. Rusi so utrujeni zaradi »trde roke«, bolje bi se obnesel parlamentarni ustroj.« je odgovoril bivši agent Čeke.

Po katoliškem svetu

Kaj je treba katoliškim možem? Može Gornje Šlezije, ki je v Nemčiji, priredijo vsako leto romanje na Goro sv. Ane. Letos je bilo to romanje posebno veličastno, ker se ga je udeležilo nad 100.000 mož.

Pripeljali so se po železnici s 24 posebnimi vlaki, drugi pa z vozovi, avtobusi in drugimi vozili. Pridigo je imel breslavski nadškof kardinal Bertram. V svojem govoru je priporočal katoliškim možem in